

COOP
BOO

LAUREN
OLIVEROVÁ

LYRA

KOPIE

GEMMA

DVĚ DÍVKY,
DVA PŘÍBĚHY,
JEDEN ROMÁN.

Kopie

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.cooboo.cz

www.albatrosmedia.cz

Lauren Oliverová

Kopie – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

LYRA

LAUREN
OLIVEROVÁ

KOPIE

LYRA

PROLOG

Neděle 15. května, 23:37

VYPADALI NERVÓZNĚ. „Byli jak na trní, víte,“ opakoval a po každé je v duchu viděl zcela jasně: oba byli hubení, jejich kůže měla barvu a texturu mokrého jílu, oči připomínaly zapadlé jámy, jako by do jílu někdo prstem vyryl dvě temné díry. „Jako by před něčím utíkali.“

Jistě, velká spousta lidí, která přijela do motelu Four Crossings, vypadala nervózně: tak už to tady chodilo. A i když Guyovi jeho matka Cherree vždycky kladla na srdce, aby odmítal ubytovat lidi, kteří měli na rukách jizvy po vpiších nebo cukavé chování drogově závislých, Guy věděl, že motel koupili jen proto, aby vydělali na vyhulencích a lidech, kteří polykali prášky. Jejich motel závisel na nové generaci feťáků, vystresovaných maminách, mužích, co si ještě nesundali sako a kravatu z práce, třicetiletých dentálních hygienistkách, zkrátka na lidech, kteří potřebovali klidnou skrýš, aby si mohli dát svoji dávku.

A pak tu byli nevěrníci a prostitutky, pochybné existen-

ce, co si každý den podávaly dveře. Guy dokonce některé z nich znal jménem. Jednou mu ho jedna ze stálých lehkých holek, Shawn, dokonce vyhonila, ačkoli už to nebyla zrovna holka, protože jí mohlo být tak k sedmačtyřiceti. Zblízka byla cítit po octových chipsech.

Guy věděl, jak lidi vypadají, když jsou nevyspalí, zoufalí, provinilí nebo prostě jen sjetí jako guma.

Gemma Ivesová. Občanka té holky byla úplně zničená, zprohýbaná, jako by ji vyprala v pračce, a fotka byla poškrábaná. I tak poznal, že od pořízení fotky dost zhubla – pokud to vůbec na fotce byla ona. Kluk žádný doklad neměl. Prostě do knihy hostů jen naškrábal svoje jméno. Guy věděl, že je to všechno jen pojistka, kdyby se někdo v pokoji předávkoval a umřel. Museli ukázat, že si vedou záznamy. Ale platební karta té holky se shodovala se jménem na občance a fungovala, tak to už dál neřešil.

„Jeden pokoj, jedna noc,“ nic víc ta holka neřekla. Pořád se ohlížela přes rameno, a kdykoli do skla narazil zmatený hmyz snažící se dostat ke světlu, trhla sebou.

Jako by je někdo sledoval. *Pronásledoval.*

O tři sta osmdesát kilometrů dál jiná holka s jiným klukem v ukradeném oblečení, každý s ruličkou kradených peněz v kapse džínů, s vlasy ostříhanými tak nakrátko, že to vypadalo, jako by si nedávno oholili hlavy, seděli vedle sebe na poslední řadě sedaček v dálkovém autobusu mířícím na sever a spali. Kdo ví, co se jim zdálo? Ukazatel u cesty ohlašoval, že se blíží k Filadelfii, ale ti dva se ani nepohnuli a autobus se nezastavil, a tak pluli dál.

ČÁST PRVNÍ

JEDNA

LYRA ZAČALA SBÍRAT VĚCI. Když viděla něco, co se jí líbilo, prostě si to vzala. Večer už obvykle bývala zatížená svlečenou kůží cizích životů: nevyherní losy do loterie, zátky od lahví, účtenky z bankomatů, propisky, zmačkaný staniol, který někdo oloupal z vršku laciné lahve vína z obchodu s alkoholem Two Brothers.

V soukromí svého pokojíku v obytném voze, který jim věnoval Gemmin otec (Lyře, původně známé jako číslo 24, ten mrňavý kutloch připadal nadpozemsky přepychový), vysypala svoje nové věci na přehoz postele a snažila se naslouchat. Pokoušela se zjistit, co jí poví o tomhle novém světě a jejím místě v něm. Její staré věci mluvily: postel v Havenu šepotala, Hadičky a Tubičky se vyptávaly, povýšené injekce ji urážely ostrým kovovým bodnutím a nenasytné jehly na biopsii, kterými se odebírala kostní dřev, vždycky chtěly klevetit, stále víc a víc.

Jenže tyhle předměty jí nic neřekly, nemluvily na ni. Nebo byl svět venku možná jen tak hlasitý, že je přes ten hluk neslyšela.

Už nebyla lidský model. Byla *ona*, už ne *to*. Jenže tady, ve vlastním pokoji, s fotkami ze svého dětství, přilepenými izolepou na stěně, najednou nevěděla, kdo nebo co vlastně je.

Tady se mohla probouzet, kdy chtěla, jíst, co jí chutnalo, ačkoli si nikdy vlastní jídlo nepřipravovala. Společně s Orionem, který býval 72, dokud mu nedala jméno, přežívali víceméně na plechovkách limonády a müsli tyčinkách, které jim z obchodu nosil Rick. Nevěděli, jak se smaží vajíčka. Rick ji naučil používat otvírák na konzervy, ale mikrovlnka jí vadila. Její hučení a pípání jí připomínalo zvuky magnetické rezonance, které říkávala Pan Já.

Orion celé hodiny proseděl v tureckém sedu na pohovce a sledoval jakýkoli kanál, který naskočil, když zapnul televizi: zpravodajské stanice, filmy a jeho nejoblíbenější: teleshopping. Lyra se naučila číst. Orion se naučil dívat. Učil se o světě z věcí, které svět kupoval a prodával.

Čtení se učit nechtěl.

V kempu Winston-Able bylo šedesát dva karavanů a obytných vozů, celý areál by se pohodlně vešel do dvou oddělení v Havenu. Lyře se ale kemp zdál mnohem větší, protože ho neznala a byla tu spousta věcí, které nikdy v životě neviděla: ozdobné zvonkohry, staré dekorace zbylé po Halloweenu, auta postavená na tvárnících, protože už neměla kola, růžoví plastíkové plamenáči, zahradní nábytek a grily.

Orion zůstával ve voze a sledoval svět skrz televizní obrazovku, zatímco Lyra celé hodiny denně chodila venku, dávala si věci do kapes a probírala se jimi jako archeolog snažící se rozluštit hieroglyfické písmo. Oba se snažili učit po svém, říkala si Lyra, ale přesto se jí to nelíbilo. Stejnost, jen díky tomu chápala, kdo je. Co je. Teď se všechno změnilo, on byl uvnitř, ona venku, a tím pádem se od sebe lišili – aspoň během dne.

Každý večer ale přicházela noc, převalila se přes obytné vozy, auta a seschlé stromy, zakryla všechno tmou, takže z obrysů zbyly jen šmouhy, z tvarů stíny. Noc zrušila Lyřinu a Orionovu rozdílnost, smazala propast mezi nimi, spadli do ní a slepě se řítili do hlubin, spolu.

Rick pracoval na nočních směnách, a když měl volno, chodil brzo spát. Z jeho potu byl slabě cítit chemický zápach. Lyra a Orion každou noc chodili do neobydlených karavanů na stanovištích 57 a 58. Orion tam našel zahrádní hadici, a tak ji v lepkavém vzduchu pouštěli, pili z ní, nabírali vodu do rukou, cákali ji na sebe, protože to byla zábava a ta pro ně byla také nová.

Líbalí se. Líbalí se celé hodiny, až Lyru bolela ústa, pořád na nich cítila tíhu jeho rtů. Nacházela špičkou jazyka hrany jeho zubů, jemný rytmus jeho jazyka v odpovědi na svůj. Dotýkala se klenby jeho úst, podivuhodně kluzké vnitřní strany jeho tváří. Nechala ho dělat to samé, nechala ho, aby ji prozkoumával jazykem. Občas to bylo líbání a jindy spíš učení, jako když Kasiopeja sbírala lastury, otáčela je dokola v prstech, aby si vryla do paměti drážky a prohlubně stvořené tisíci let měkké vody.

Hráli hru, při které zavřeli oči a dívali se pusou. Lyra věděla, co lidské tělo umí a co ne, a dosud cítila jen bolest a nevolnost. Teď se učila o hladkém zázraku těla z Orionomy hrudi, z oblin jeho ramen, z ochlupení jemného jako nejtíšší polibek, které se mu táhlo pod pupíkem. Učila se o něm z jeho zvlněných ušních lalůčků, z jeho podkoleních jamek, z jeho dlouhých, něžných prstů.

Učila se z jeho těla a on se učil z jejího. Zjistila, že její tělo je podivuhodná, plynulá věc, která tekla jako voda, a tak se otáčela a nechávala se unášet proudem. Tlak jeho jazyka na jejím krku, na jejích bradavkách, na jejích stehnech ji měnil v miliony dalších zázraků. Stávala se vzduchem a jiskřivým příslibem blesku. Stávala se divokým zvířetem, které vyje za letních nocí. Stávala se jeho ústy, existovala v jeho puse. Vylila celé svoje tělo do kruhů, které vytvářel svým jazykem. A v tu chvíli její tělo narůstalo, dosáhlo vrcholu, jako dlouhý radostný výkřik doznívajícím v tichu.

Hráli hru, při které jeden druhému zasypávali polibky všechny jizvy, pomalu, od krku až dolů. Hráli hru, při které se snažili najít na těle toho druhého to nejtemnější místo a dotýkali se ho, až nedokázali rozeznat, čím které tělo je. *Moje koleno, nebo tvoje?* šeptal Orion. *Tvoje ruka, nebo moje?* Hráli hru, při které se ve tmě chovali jako noc, smazávali propast mezi sebou, ztráceli se ve svých tělech, až nakonec nevěděli, kdo koho objímá, kdo je objímán. Lyra pro některé z těch věcí neměla pojmenování, jen melodii, rytmus, který jí broukal pod kůží, když bylo po všem.

Toužila po věcech, které nechápala: být blíž, blíž, blíž, než mohla dvě těla být. Chtěla si svléknout svoje tělo, chtě-

la, aby si ho i on svlékl, aby stáli jako dva překrývající se stíny, mezi nimiž není ani mezerka místa.

Zároveň si svoje tělo chtěla nechat, aby ho Orion mohl líbat.

Učila se, jak poznat, kolik je hodin, a každé ráno začala odpočítávat hodiny do setmění, kdy Orion přestával být Orionem, Lyra přestávala být Lyrou a každý z nich se stával tím druhým.

Děsila se, že to jednoho dne přestane fungovat, vzdálenost mezi nimi zvedne ruku a už je k sobě nepustí.

DVA

A PAK SE TO STALO. VE ČTVRTEK.

V Havenu se Lyra nudila tak často, že se paradoxně vlastně nikdy úplně nenudila. Její pozornost zaujímaly maličkosti: imaginární hašteření mezi předměty, které považovala za svoje, repliky, které sestry odváděly do Krabice nebo jim hubovaly, její malé mise, plánované a vykonávané s vojenskou přesností invaze nepřátelského teritoria, kradení slov z etiket lahviček s léky nebo balíčků cigaret, které sestry nechávaly ležet po stolech.

Teď toho ale měla tolik k vidění, tolik k objevování, že se nudila celkem často. Ve čtvrtek byl jasný den, na obloze jen pár nadýchaných obláčků, svět za okny vypadal omámený svým vlastním světlem. Když se ale Lyra obrátila na Oriona a navrhla mu, aby se šli projít, upřel na ni pohled a oči mu ve tváři žhnuly jako dvě nezhojené rány.

„Ne,“ řekl a otočil se zpátky k televizi. „Tohle není moje místo.“

Orion chtěl z Havenu utéct. Vyhlásili kvůli němu černý kód. A když teď Lyra vzpomínala na Haven a na to, co se s institutem stalo, její vzpomínky byly spojené s ním od chvíle, kdy podlezla plot u sudů s chemikáliemi, hromadnutí a cedulí s upozorněním na biologické nebezpečí. Tehdy ji poprvé vzal za zápěstí. Kdyby tenkrát věděla o světě, času a prostoru, věděla by, že hmota utváří vesmír kolem sebe. Navzdory své nevědomosti ale viděla, jak Orion utváří její vesmír, a všechno se tím změnilo.

Chtěl být volný, zjistit, jak žijí skuteční lidé. Jenže teď byli oba volní a on odmítal chodit ven, vycházel jen v noci, když nebylo nic vidět. O světě věděl jen to, co mu ukázala televize.

„Nikdy to nebude tvoje místo, když to ani nezkusíš,“ namítla Lyra.

„Nikdy to nebude moje místo, i když to zkusím,“ odpověděl.

A tak šla sama. Chodit někam sama ji lákalo a děsilo zároveň navzdory tomu, kolikrát už takovou výpravu podnikla. V Havenu skoro nikdy nebyla sama. Všude s nimi chodily sestry a zpoza skla je pozorovali výzkumníci. Byli tam siluety zdravotnických přístrojů a doktoři, kteří je obsluhovali. A samozřejmě tam byly tisíce replik, všechny ve stejném oblečení, odlišovaly se jen svými náramky. Jedly, myly se a sprchovaly se vždycky spolu. Pohybovaly se jako jednodílná masa, jako hejno komárů, jako bouřkový mrak.

„Hej, ty. Mluvím s tebou.“

Lyra se otočila, pořád ještě nebyla zvyklá na lidi, kteří ji oslovovali a dívali se jí do očí místo na čelo nebo na hrudník. Ve světě venku se jí stala podivná věc: zapoměla, jak být neviditelná.

Holka před stanovištěm číslo 47 převalovala v ústech žvýkačku a kouřila něco, co vypadalo jako pero. Lyra se podívala pozorněji a zjistila, že něco podobného používaly i sestry v Havenu a říkaly tomu e-cigareta. „Seš tu nová,“ oznámila jí holka a vyfoukla oblak dýmu.

Neznělo to jako otázka, a tak se Lyra nenamáhala s odpovědí. Vsunula ruku do kapsy, nahmatala svůj nejnovější přírůstek: chladný kovový šroub, který našla napůl pohřbený v hlíně.

Holka vstala. Byla štíhlá, ale ne tak vyhublá jako Lyra, a na sobě měla bokové šortky a tričko, které jí odhalovalo břicho. Měla mateřské znaménko, díky kterému vypadala část její tváře tmavší. Lyra kdysi viděla podobné u jednoho miminka ze žluté várky, předtím než na poporodním umřelo.

„Moje kámoška Yara si myslí, že seš kráva,“ prohodila klidným hlasem holka a vyfoukla další kouř. „Protože nezdravíš a nikdy se s nikým nebavíš. Ale podle mě nejsi kráva. Podle mě máš prostě jen strach. Tím to je, že jo? Bojíš se, protože jsi přišla odjinud a nečekalas, že skončíš zrovna tady. A teď přemejšlíš, jestli se odsud někdy dostaneš ven.“

Lyra znovu nezareagovala. Věděla, co to je kráva, ale netušila, proč by ji někdo měl ke krávě přirovnávat, ačkoli si matně vzpomínala, že to kdysi už slyšela, když si někdo stěžoval na sestru Em.

„No?“ Holka měla temné oči, jejichž sytá barva Lyře připomínala bahno na březích mokřadů, plné neviditelných živoucích organismů. „Kdo má pravdu? Yara, nebo já?“

„Ani jedna,“ odpověděla Lyra. Zaskočilo ji, jak lehce se její hlas přelil až k holce. Z Havenu byla pryč už několik týdnů, ale pořád nebyla moc zvyklá mluvit. Když s ní Orion šel ven nebo když v noci vklouzl do jejího pokoje a do její postele, skoro spolu nemluvili. Dýchali a dotýkali se, komunikovali spolu řečí těla: dotyk a tlak, napětí a uvolnění. „Nikdy jsem si nemyslela, že skončím tady. Nevěděla jsem, že jde někde skončit. Ale je mi jedno, jestli se odsud dostanu ven. Tohle je venku.“ Zarazila se, nechtěla říct něco, co by jí uškodilo.

Holka se k Lyřině překvapení usmála. „Já věděla, že nejsi tak blbá, jak vypadáš. Půlka lidí tady jsou totiž naprostý idioti, takže se to těžko poznává. Já jsem Raina. Jak se jmenuješ ty?“

Lyra málem odpověděla *dvacet čtyři*. Rick ji vždycky oslovoval Brandy Nicole. Jenže Lyra už v životě ztratila tolik věcí, nechtěla ztratit i jméno a vzpomínku na ženu, která jí ho dala.

„Lyra,“ vydechla.

Raina se usmála. „Vyhodili tě ze školy nebo něco?“

Lyra nevěděla, jak na to odpovědět.

„Škola je stejně pitomost,“ pokračovala Raina. „Já jsem odmaturovala loni, a koukni na mě, makám od devíti do pěti ve Fantasií.“ Naklonila hlavu a Lyře se vybavili ptáci se sukovitýma nohama, kteří pobíhali po zahradách v Havenu, hledali kraby menší než nehtíky dětí na poporodním.

Jediná část, kde ta holka nebyla hubená, bylo její břicho, mírně vypouklé, jako by se v něm ukrývala malinká pěst. „Dáš si colu?“

Lyra málem řekla ne.

Ale pak, jakoby omylem, řekla ano.

Lyra byla s Rainou a pak náhle doma. Nemohla si vzpomenout na nic, co se dělo mezitím. Očividně spadla. V dlaních ji štípaly zaryté kousičky šterku. Tekla jí krev z kolene.

K těmhle skokům v čase docházelo v její hlavě poslední dobou častěji. Lyra věděla, co jí udělali v Havenu, že za to můžou ty věci, co v ní pěstovali. Vzpomněla si, jak Gemma říkala, že priony jí v mozku nadělají díry, nejdřív pomalu, potom stále rychleji.

Přesně takový to byl pocit: díry, do kterých padaly celé hodiny jejího života.

Rickovo auto, mourovaté prachem, parkovalo před stanoviskem číslo 16 a světelní brouci v jeho předku zářili. Ze tmy se zdvíhala oblaka pakomárců. Vyšla po schodech a zaslechla zvýšené hlasy, ale teprve když stála přede dveřmi, pod jasným světlem žárovek, na rohožce s nápisem *Vítejte doma*, zjistila, že se Rick s Orionem hádají. Do myšlenek jí opožděně vklouzla jejich poslední slova.

To by stačilo. Jestli nezačneš pomáhat, nemůžeš tu zůstat.

Oba se k ní otočili. Orionův výraz rozluštit nedokázala, ale Rickovi sršely z očí blesky a tvářil se stejně jako nejmladší výzkumníci v Havenu, když špatně píchli injekci a začala stříkat krev nebo když některá z replik zaječela. Byla to provinilost.

„Co se děje?“ zeptala se.

„Nic,“ přispěchal s odpovědí Rick. Pod vlasy mu prosvítala lesklá, zarudlá kůže. „Nic, jen si povídáme, jako rodina, to je celý.“

„Nejsme rodina,“ odsekl Orion. „Sám jsi to říkal.“

Rick ho probodl pohledem. Pak se otřepal jako pes a vyrazil ke dveřím.

„Mám ještě druhou směnu,“ řekl. „Přišel jsem se jen najít. Vrátním se pak.“ Zastavil se před Lyrou a dvěma prsty se dotknul jejího ramene. Tohle gesto si odsouhlasili, projev náklonnosti, který dokázala snést. „Budeš v pořádku?“

„Ano,“ přikývla Lyra. Věděla, že Rick od ní chce víc, ale nebyla si jistá, co přesně ani jak mu to dát. Občas se snažila najít svou podobu v jeho nose, v jeho čelisti, jeho úsměvu, pokoušela se vyšplhat po laně citů a dostat se na místo, které by dávalo smysl, ale Rick pořád vypadal jako cizí člověk, nic jiného k němu necítila. Dal jí fotky z doby, kdy byla ještě miminko, ale připadaly jí jako obrázky ze života někoho jiného.

„Fajn. Dobře. Fajn.“ Zase ruku spustil. Jakýkoli zvuk zněl v nastalém tichu strašně hlasitě. Pak odešel a nechal Lyru o samotě s Orionem.

V místnosti se vznášel nakyslý pach jako obvykle. Další věc, na kterou si Lyra ještě nezvykla, byla špína v rozích a hmyz, co se hemžil za kohoutkem, dřez plný talířů a zasklých pánví, které po sobě nechával Rick, když odcházel do práce, octomilky vylétající z odpadkového koše, ohromní brouci, kteří vylézali z odtoku ve sprše.

Orion na Lyru pár vteřin jen bezhlesně zíral a pak se zase otočil k televizi, ale neposadil se.

„Co se stalo?“ zeptala se. Nebylo to poprvé, co se Rick s Orionem pohádali. Už několikrát ji z myšlenek vytrhly jejich zvýšené hlasy nebo vyšla ze svého pokojíku a našla je, jak stojí hodně blízko u sebe. „Co ti řekl?“

„Nic.“ Orion dal televizi víc nahlas. Po obrazovce létala písmena, ale zmizela dřív, než z nich Lyra stihla utvořit slova. „Co máš s kolenem?“

Takže si toho všiml. Lyra se sehnula a palcem si otřela krev. V Havenu slyšela, že krev je červená teprve tehdy, když na vzduchu zoxiduje. Zvláštní, jak se všechno při styku s vnějším světem změní.

„Nic,“ odpověděla stejně jako Orion před chvílí jí.

„Byla jsi pryč dlouho,“ pokračoval Orion. Nebyla to tak docela otázka, ale Lyra přesto přikývla. „Kde jsi byla?“

„Našla jsem si kamarádku,“ odpověděla Lyra a hned toho zalitovala, když Orion zvedl oči a jeho tvář se na zlomek vteřiny stáhla v bolestnou grimasu. „Pozvala mě v sobotu na oslavu. Máš přijít taky.“

„Oslavu,“ zopakoval Orion. Vyslovil to, jako kdyby šlo o slovo v cizím jazyce, jako rodičky, když volaly *vodu* nebo *doktor* nebo *pomoc*. „Proč?“

„Proto.“ Lyra neměla odpověď. Necítila se ale zahnaná do kouta, jen jí bylo trapně. „Tak to lidi dělají.“

„Lidi,“ vydechl Orion. Tohle slovo z jeho úst znělo jako lék, který hořkne na jazyku. „*Tvoji* lidi.“

„Nech toho.“ Tímhle už si jednou prošli, když jí Gemma řekla, že má otce a že ve skutečnosti není replika. *Myslel jsem, že jsme stejní, ale není to pravda. Jsme jiní*, řekl jí Orion, ale tehdy mu nevěřila.

Jenže teď se v ní probudil šepotavý hlásek. *Možná měl pravdu.*

„Už tady nemůžu zůstat,“ pokračoval Orion. „*On* mě tu nechce.“ Odmítal Rickovi říkat jménem. „A ty taky ne.“

„Jasně že tě tu chci,“ vyhrkla Lyra.

Orion jen zavrtěl hlavou. „Ty tady máš nový život.“

Vztek, který v sobě Lyra potlačovala, se naráz vydral na povrch. Vybičoval jí v hrudi slova. „Tak proč jsi utekl z Havenu?“ ječela na něj. „Proč jsi utekl? Co vlastně *chceš*?“

„Dostal jsem, co jsem chtěl,“ opáčil Orion a jedním rychlým krokem k ní přistoupil. V tu ránu všechno znehybnělo a vybledlo. Lyra si byla jistá, že řekne *tebe*, a v hrudi se jí zatřepotala křídla citu. Ale Orion místo toho pokračoval: „Chtěl jsem si dělat věci po svém. Sám. Chtěl jsem mít na výběr.“

„Takže sis vybral, gratuluju.“ Najednou ve svých slovech slyšela ozvěnu Rainina hlasu, břitvu jejího sarkasmu. „Jsi šťastný?“

„Šťastný.“ Orion potřásl hlavou. „Už dokonce mluvíš jako oni.“

„No a co?“ V tu chvíli ho nesnášela víc, než kdy nenáviděla doktory nebo sestry nebo odklízecí čety, které bali ly mrtvé repliky do papírových obalů a pořád dělaly vtipy: *Kolik klonů je potřeba k výměně žárovky?* „No, tak se s nimi bavím. Tak mám kamarádku. Co je na tom špatného?“

„Je to lež, to je na tom špatného,“ odsekl Orion. „Jsi nemocná.“

„Ty nevypadáš nemocně,“ opáčila automaticky Lyra, a teprve o zlomek vteřiny později jí došlo, že neřekl: *Jsme ne-*

mocní. A s hrůzou si uvědomila, že má pravdu. Orion byl strašlivě vyhublý, když se setkali, pod kůží mu vystupovaly klíční kosti jako křídla. Ale od té doby přibral. Nikdy mu nebylo nevolno, nebo si toho aspoň Lyra nevšimla, a taky nikdy nebyl zmatený jako občas ona.

Rozhostilo se dlouhé hrozivé ticho.

„Ty nejsi nemocný,“ vydechla nakonec. Skoro ze sebe ta slova nedokázala vymáčkout. „Z jakého jsi klastru?“

Orion se odvrátil. Lyra zavřela oči, vybavila si ho, jak vypadal, když ho viděla poprvé, divoké oči a špína za nehty, náramek na temné kůži...

Řekl to právě ve chvíli, kdy si na to vzpomněla. „Z bílého.“

Připadala si jako hlupák, že nad tím nikdy nepřemýšlela, že se nikdy nezeptala. Byla to její vina.

Bílý klastr byl kontrolní skupina.

To znamenalo, že Orion byl zdravý.

„Lyro...“ Snažil se jí dotknout, ale Lyra ucouvla a div nepřevrhla stolec v předsíni. Narazila do dveří. „Nějak to napravím. Slibuju. Přísahám, že zjistím, jak ti pomoci.“

Když se po ní znovu natáhl, Lyra se kolem něj prudce prosmýkla, shodila kabát z věšáku na stěně. Měla slzy na krajíčku. Přitom skoro nikdy neplakala.

Možná i tohle se ve styku s vnějším světem změnilo: její city. Změnily barvu, proudily rychleji. Představovala si, jak se uvnitř ní priony shlukují jako temné stíny a čekají, až ji budou moct pohltnout.

„Nemůžeš mi pomoci,“ sykla. „Nikdo mi nemůže pomoci.“

TŘI

DVA DNY ORIONA SKORO NEVIDĚLA. Necítla nic než ohromnou úlevu, jako když konečně upustíte sklenici, která vám už nějakou dobu prokluzovala mezi prsty.

Orion byl její pouto k Havenu, ale zároveň i její kotva. S ním se cítila zaseklá ve svém starém životě, se svým starým jménem, 24. Uprchlá replika, lidský model, zrůda.

Rick jí pověděl, že Orionu zapřáhl, našel mu práci. Moc toho dělat nemohl, protože abyste se ve světě venku někým stali, už jste museli někdo být, a to vyžadovalo papíry, čísla přidělená vládou a doklady, které Lyra ani Orion neměli. Ale Rick se seznámil s chlápkem, kterému patřila odtahová služba a záchytné parkoviště a který potřeboval někoho na výpomoc na noční směnu, od půlnoci do osmi ráno. Na nic se nevyptával a byl ochotný dát Orionovi výplatu v hotovosti.

Lyra zjišťovala, že peníze jsou ve světě venku zdrojem ustavičných starostí, stejně jako tomu bylo v Havenu. Tam

personál neustále mluvil o rozpočtových škrtech a možnosti, že jim peníze dojdou úplně. Lyru ale překvapilo, že získat a udržet peníze je problém všude. Gemmin otec jim nabídl hromadu peněz, ale Rick je odmítl, a když se ho Lyra zeptala proč, jeho pohled potemněl.

„Jsou to krvavý peníze,“ zasyčel. „Je dost blbý, že jsem od něj musel přijmout střechu nad hlavou. Ale když to nebude nutný, nevezmu si od něj už ani dolar.“

Lyra nedokázala Ricka Harlisse považovat za chudého, vzhledem k tomu, že měl vlastní auto, televizi a dům, jakkoli malý, vlastní koupelnu, o kterou se s ním a Orionem dělila, a několik různých kousků oblečení – tolik věcí pro ni znamenalo bohatství.

Jenže byli chudí, nebo to aspoň Rick říkal. A zatímco Lyra byla jeho dcera, takže měl povinnost ji chránit, Orion je jen *vyžíral* – tak to Rick nazval – a bylo na něm, aby se o sebe naučil starat.

Lyra v těch slovech měla vytušit výhrůžku: Orion bude muset dříve či později odejít.

V pátek a v sobotu ráno, po prvních dvou nočních šichtách, nechal Orion na stolku v kuchyni hromádku dolarových bankovek, zatíženou plechovkou chilli fazolí. Rick si peníze beze slova vzal a koupil za ně další plechovky s fazolemi, toaletní papír, zubní pastu, ponožky a knihy pro Lyru, se zprohýbanými obálkami v jásavých pastelových barvách a s hrdiny, kteří vždycky dorazili přesně v ten správný okamžik.

Dva dny byla Lyra šťastná – navzdory hodinám svého života, které padaly do temných děr, navzdory tomu, že

se s Orionem poprvé pohádali, navzdory tomu, že musela nudě všedního dne čelit sama, a tak sbírala další a další odpadky, rovnala je a přerovnávala, jako by z nich jednoho dne mohla vzniknout smysluplná věta. Navštěvovala Rainu, nechala se pohltit vírem nových lidí, myšlenek a míst, o kterých nikdy neslyšela: Los Angeles, neonacisti v karavanu na stanovišti 58, veganství, YouTube, potratové kliniky, Listina práv a svobod.

Byla na Oriona našťvaná, protože jí lhal, i když si uvědomovala, že jí nikdy výslovně neřekl, že je nemocný, a ona se ho na to nikdy neptala. Přesto měla vztek. On ji nesnášel, protože se stala něčím, čím se on nikdy stát nemohl, ale neexistovala horší zrada než tohle: ona zemře, zatímco on bude žít.

Přesto ji nikdy nenapadlo, že by ho mohla ztratit navždy. Byl nedílnou součástí jejího života, konstelace její skutečnosti, která se nyní rozrostla o obytný vůz na stanovišti 16, můry narážející do moskytiér a pavouky topící se ve dřezu, Rainu a její mejdany, oblečení kupované na váhu v obchodě Armády spásy. Celý její život byl série kruhů, dny, které se opakovaly, procedury, jež musela absolvovat jednou týdně nebo měsíčně nebo ročně, narozeniny bez narozeninových oslav. Dokonce i plot kolem Havenu byl přibližně kruhový a ostrov Spruce ze všech stran obklopovala voda.

Věci se neměnily. Jen se navracely do původního stavu. A Lyra a Orion se stále znovu a znovu vraceli jeden k druhému.

Už dávno měla vědět, že nic není nikdy tak jednoduché.

V sobotu Oriona ani nezahlédla. Ráno zjistila, že jeho matrace – schovaná za ohavnou růžovou plentou, kterou Rick vyrobil ze sprchového závěsu – je prázdná a úhledně ustlaná. Ale Orion se doma musel aspoň mihnout: viděla peníze, které nechal na stole pro Ricka. Vedle postele měl krabici od bot, do které si schovával svoje věci, a když ji Lyra otevřela, měla pocit, jako by jí někdo zaklepal na hrudní koš v místě, kde jí tlouklo srdce: i Orion očividně venku sbíral věci, mince, jízdní řád autobusu, prázdnou krabičku od cigaret, brožurky, účtenku, pečlivě složenou a zatíženou plechovkou s nápisem *Mentolky*. Projel jí osten bolestné touhy. I ona v Havenu kdysi mívala plechovou krabičku s nápisem *Mentolky*, úzkostlivě si ji schovávala v povlaku na polštář.

Když odcházela za Rainou, ještě nebyl doma, a Lyra mu ani nemohla nechat vzkaz. Neuměla psát, a i kdyby, on by si to stejně nedokázal přečíst. Navíc si nebyla jistá, co by mu vlastně chtěla napsat.

Šla se s Rainou projít do Ronchowoy, malého městečka zastrčeného uprostřed ničeho, jako by si tu Bůh prostě odplivl. (Tak to řekla Raina.) Lyra se pořád ještě na silnici bála, a jakmile viděla sedan s tónovanými skly, znervózněla. Ale s Rainou bylo těžké být nervózní. Za prvé měla nezastavitelnou vyřídilku. Jen poslouchat ji stálo Lyru veškerou pozornost.

„Určitě tam budou bráchové Vasquezovi, myslej si, že jsou největší borci, protože jejich táta má v Knoxu čtyři autosalony. Na Sammyho Vasqueze si dávej majzla, strčí ti pracky do kalhotek, ani se tě nezeptá na jméno...“ Zasmála

se. Její smích zněl jako rána pěstí. „Teda nevím. Možná bys mu to měla dovolit. Slyšela jsem, že ses vykousla s vlastním bratrance.“

Orion a Lyra od začátku tvrdili, že jsou bratranec a sestřenice, protože tak to říkal Rick, a když se někdo ptal, prostě to jen zopakovali. „On není tak úplně můj bratranec.“

„Jo, takový *bratrance* mám taky,“ ušklíbala se Raina. „No a co on je vlastně zač? Číňan? Korejec? Nebo něco takového? Vypadá, že má nějaký cizokrajný předky. Ale je rozto-milej, to jo.“

„Já nevím,“ připustila Lyra. Spousta replik byla vypěstovaná z kmenových buněk koupených načerno od klinik a nemocnic, takže nikdo přesně nevěděl, odkud genotypy pocházely.

„To je v pohodě. Můj první byl Haitan. Máma se mohla posrat. Víš ty co, kdybys nebyla tak *obyčejná*, mohla bys bejt docela pěkná.“ Tohle Raina dělávala často: bez varování přecházela od jedné myšlenky k druhé. „Nenapadlo tě někdy dát se trochu do pucu?“

Šli do velkého supermarketu Target, který se svými jasnými zářivkami a vůní dezinfekce Lyře až bolestivě připomínal Haven. Raina zamířila do oddělení s kosmetikou, otvírala tuby lesků na rty a kalíšky s očními stíny, zkoušela Lyře na tváři i na hřbetě ruky barvy a ani jednou u toho nezavřela pusu.

„Máš velký oči, to je super, a rty taky celkem ujdou...“

Lyra už měla skoro nalíčené oči, když vtom se odněkud přihnala žena v červeném polotričku a začala na ně ječet. „Co si myslíš, že děláš? Tohle nejsou vzorky!“

„No a jak jsem to asi tak měla vědět?“ Raina nasadila prázdný, přitroublý výraz a Lyře se zničehonic vybavily některé repliky ze žluté várky v Havenu. Žluté byly nepovedená várka, plná replik, které *neprospívaly*. Bůh potom poručil, aby všechny nově narozené repliky měly aspoň dvě hodiny lidského kontaktu denně.

„To na mě nezkoušej. Už jsem tě tady viděla.“ Žena měla na jmenovce napsáno S-A-M. „Mám sto chutí na tebe zavolat poldy.“

„Ne,“ zavrtěla hlavou Raina. „My to zaplatíme. Stejně jsme si to chtěly koupit.“

Žena potřásla hlavou. „Tak jo,“ vzdychla. „Pojďte za mnou.“

Těsně před pokladnami Raina popadla Lyru za loket a otočila ji směrem k východu. Byly už skoro u dveří, když si S-A-M všimla, že nejdou za ní, a rozkřičela se.

„Zdrhej,“ zašeptala Raina a vlekla Lyru za paži k východu. Někde se rozječel alarm. Lyře v hlavě blikaly útržky vzpomínek: černý kód, upocené horko, jarní bouřka, která vyhodila na ostrově proud, takže se musely rozběhnout záložní generátory. Byly na parkovišti. Smály se a slunce se jim nad hlavou točilo jako čamrda. Lyře se motala hlava z náhlého přívalu štěstí, který jí vyrazil dech. Ještě nikdy se takhle nesmála – překvapilo ji, jak je to snadné, jak se smích ve vlnách valí skrz celé její tělo, až je malátná, rozzářená a bez dechu.

Rainin karavan byl stejně velký jako Rickův, ale ještě zaneřáděnější, a Lyru bodlo u srdce, když viděla tolik věcí, obnošených, používaných a samozřejmých – rodinné fotky v nakřivo pověšených plastových rámečcích, ozdobné

polštáře obalené psími chlupy, hrnky plné propisek. Rickův karavan působil ve srovnání s Raininým studeně a neosobně jako chodby v Havenu.

Lyra si na stolku přetékajícím doručenou poštou všimla lesklé brožurky, stejné, jakou měl Orion ve své krabici od bot. Tentokrát se na písmenka dívala tak dlouho, až z nich vyčetla slova: *Nashvillský festival Elvise Presleyho*.

Raině její pohled neunikl. „Neříkej mi, že taky žereš Elvise?“

Lyra neodpověděla. Ticho se jako obvykle stalo její bezpečnou skrýší.

„Moje máma tam jezdí každé rok. Věřila bys, že se tam seznámila se svým přítelem? Mrkej. Dokonce je i v té brožůře.“ Raina knížečku rozevřela, takže se z ní stal vějíř úzkých stránek. Lyře se zatajil dech.

Repliky. Stovky replik, samí muži, ve stejných bílých úborech, ale ne nemocničních: byly to krásně vyvedené vyšívané obleky.

Vypadali dobře živení. Vypadali dobře a tečka.

„Tohle je Mike,“ zabodla Raina prst do fotky. Ukazovala na jednu z replik ve třetí řadě. „Vyhrál před dvěma lety. Máma ho viděla, jak zpívá *Hound Dog*, a normálně k němu došla a pozvala ho na rande.“ Raina protočila oči. „A od té doby je to osudová láska.“

„Nerozumím.“ Lyra svůj hlas slyšela, jako by k ní přicházel z velké dálky. „Kde je tohle místo?“

Raina po ní střelila udiveným pohledem. „Tys nikdy nebyla v Nashvillu?“ Lyra zavrtěla hlavou a Raina se zamračila. „Odkud že to vlastně seš?“

„Z Floridy,“ odpověděla Lyra, ačkoli to nevěděla, dokud jí to Gemma neřekla. Zнала jen Haven, ostrovy Spruce a Barrel Key. Nechácala, že svět může být tak velký, že se musí dělit na státy, okresy, města, čtvrti. Možná že svět byl tak obrovský, že v něm existovala i místa jako tenhle Nashville, kde se vyráběly repliky a vedly spokojené životy, beze studu, na veřejnosti? „My jsme – taky jsme tam měli repliky.“

Raina zamžourala, jako by Lyra od ní stála bůhvíjak daleko. „Jako dvojníky? Imitátory?“

Lyra potřásla hlavou, nevěděla, jak odpovědět. Její tělo se rozplynulo v páru. Najednou ji přemohlo pomýšlení na všechny ty věci, kterým nerozuměla a které se na ni valily jako vlna, před níž nebylo úniku. Ale zuby nehty se držela představy místa, kde se repliky usmívaly a fotily se do brožur, bylo to jako drsný provaz naděje.

„Já myslím, že to je pěkná pitomost,“ odfrkla si Raina. „Chlápci, co se převlíkají za mrtvého rockera, co zaklepal bačkorama před sto lety. Jako víš co, vždyť ani ta jeho hudba nestojí za moc.“

„Jak to myslíš, že se převlékají?“

„No, víš jak, barvěj si vlasy, nechávaj si narůst kotlety, kupujou si kostýmy a tak. Je to celý jen jako. Ale Mike se chová, jako by byl opravdovej Elvis.“ A když viděla Lyřin výraz, dodala: „Netvrď mi, že nevíš, kdo je Elvis.“

Lyra zoufale hledala slova. „On je jako bůh Nashvillu?“

Raina se zasmála a přikývla. „Jo, to každopádně,“ řekla a Lyře se ulevilo. „Rozhodně je to bůh Nashvillu.“

Raina vzala Lyru do koupelny, aby jí dodělala make-up, a potom ji oblékla.

„Vypadáš nervózně,“ podotkla, když o krok ustoupila, aby zhodnotila svoje dílo. „Seš nervózní?“

Lyra zavrtěla hlavou. V duchu už si odbyla večírek a vrátila se domů: Orion už tam tou dobou určitě bude. Nevěděla, jestli tu brožuru jen někde náhodou našel. Nejspíš si ji ani neprohlížel – určitě by jí o tom řekl. To znamenalo, že to může říct *ona jemu*. Dá mu to jako dar, a on pochopí, že mu odpustila a že jsou přese všechno pořád stejní.

„Už jsi někdy byla na nějaký oslavě?“

V Havenu se každoročně slavily Vánoce, ale oslava byla jen pro sestry, doktory a personál, který celé týdny rozvěšoval po zdech voňavé girlandy z jehličí a barevné vánoční řetězy a zdobil stoly velkými červenými mašlemi. V den oslavy pak zůstal ve službě jen nezbytně nutný počet zaměstnanců, měli zamžené pohledy a byli hluční, na hlavách nosili šikmo posazené červené čapky s kožešinovým lemem a přes uniformy si natáhli divné neforemné svetry.

A pak proběhlo vybírání, kdy pár doktorů, kteří byli cítit potem a alkoholem, vklopýtalo do ložnice ženských replik.

„Ne tak docela,“ odpověděla.

„To jsem si myslela,“ kývla Raina. „Bude se ti tam líbit. Věř mi.“

Pak jí do vlasů vetřela nějaký krém – Lyřiny vlasy byly delší než kdykoli předtím, jemné jako peříčko, barvy čerstvého dřeva – a nastavila časovač na patnáct minut. Lyře se ze štiplavého chemického zápachu zalily oči slzami. Ohnu-

la se, aby si barvu vymyla, a Raina jí pak vlasy rozčesala prsty a zafixovala je gelovým tužidlem.

„Nedívej se,“ řekla, když se Lyra chtěla otočit. „Ještě ne.“

Postříkala Lyru něčím, co se jmenovalo Rexona, a pak jí sáhla pod tílko a upravila jí prsa v půjčené podprsence. Lyra nehnula ani brvou a Rainu to rozesmálo. Pak ji konečně otočila k zrcadlu.

Na Lyru z něj hleděla nějaká cizinka. Měla světle blondáté vlasy, kouřové oči a tílko s hlubokým výstřihem. Pevné břicho, boky vtěsnané do džínů.

„Co tomu říkáš, Pinocchio?“ Raina ji objala kolem ramen. „Já to věděla, že se mi povede udělat z tebe opravdovou holku.“

ČTYŘI

VYRAZILI SKORO V OSM, slunce viselo nízko nad obzorem. Lyra tuhle část dne vždycky milovala, večerní světlo všechno změkčovalo a zalévalo zlatem. Dokonce i kemp Winston-Able vypadal za soumraku krásně, pružné kočky se slunily v posledních paprscích, děravé šterkové cesty se koupaly ve stínu a lidé se vraceli z práce, ale ještě nebyli opilí ani naštvaní. Šla vedle Rainy, své nové kamarádky, a cítila se jako nový člověk, jako cizinka, voněla cize, jako by si neoblékla jen nové šaty, ale novou osobnost.

Celý život ji ohlazovali a tupili, byla jen věc, s jejím tělem manipulovali, dotýkali se ho, zacházeli s ním bez jejího svolení, až ho nakonec i ona sama vnímala jako nějakou externí věc, kámen nebo kus dřeva. Teď poprvé v životě cítila, že její prsa, nohy a boky jsou *její*, doopravdy její, lahodné niterné tajemství, stejně jako všechny její věci, schované v jejím pokoji.

Zastavily se u karavanu na stanovišti 16, aby se podívaly, jestli už je doma Orion, ačkoli Raina si z Lyry dál utahovala, že se líbá s bratrancem. („To je fakt ujetý, jak u nějakých vidláků,“ říkala. „To je moc ujetý i na nás tady.“) Ale Orion tam nebyl. Postel měl stále ustlanou. Lyra nevěděla, jestli se jí ulevilo nebo je zklamaná, nejspíš trochu obojí.

Eagle Tire byla ohromná továrna na opačné straně dálničního odpočívadla. Aby se tam dostaly, musely podlézt plot, proplétat se mezi ohromnými nákladáky a potom se přebrodit odpadky pokrytým parkovištěm.

Uvnitř bylo navzdory vymláceným oknům vedro k zaknutí. Páchlo to tu kouřem a močí, stěny byly zčernalé několika desetiletími ohníčků od trampů a bezdomovců, co se sem v zimě stahovali, aby tu přespali. Lyra okamžitě zalitovala, že sem šla. Všichni se tu navzájem znali a polovina lidí se při pohledu na ni ušklíbla, jako by pod její novou podobou stále viděli číslo 24, neohrabané a neotesané. Někteří byli z kempu, pár holek se jí zeptalo, kde má *bratrance*, zdůrazňovaly to slovo a snažily se, aby to znělo, jako by Lyra provedla něco špatného.

„Nevšímej si jich,“ pošeptala jí Raina, jako by na světě nebylo nic jednoduššího. Lyra netušila, jak si jich nevšímat, protože byly všude. V prázdném prostoru opuštěné továrny se tísnilo víc lidí, než kdy viděla pohromadě v havenské jídelně, pod nohama jim křupaly střepy, pokřikovali na sebe v ohromných halách.

V Havenu byla pravidla, psaná – když zazvoní, vstát, poslouchat doktory a sestry, nechodit do místností, na je-

jichž dveřích byl červený přeškrtnutý kruh, neotravovat dozorce – a taky stovky nepsaných, která se šířila jako neviditelné výtrusy hub a prorůstala jim kůží. Lyra si myslela, že Haven měl pravidla, protože to byl institut, ale tady venku byla stejná spousta pravidel, stejná spousta tajných hesel a vzorců chování. A Rainino vysvětlování Lyru jen ještě víc mátl.

„Támhle jsou ty krávy z East Wyattu, myslej si, že jen proto, že jim přidělili bydlení v lepší čtvrti, tak si z nich všichni kecnu na prdel,“ vykládala. „Ha, a koukni támhle. To jsou ségry McNabovy, s těma se nebav, celá jejich rodina je prokletá, jejich děda se zabil a tím tu kletbu spustil. Víš co, protože sebevražda je hřích a tak.“ Raina ve tmě vypadala mnohem bledší, jako jedna z těch stříbřitých rybek, co občas připluly do mělčin kolem Havenu. „A teď v každé generaci někdo umře nějakou bizarní smrtí. Loni jim umřela máma při jedné haluzné nehodě ve Formacine Plastics.“

Co to znamenalo bizarní? A co to znamenalo být prokletý? Lyra věděla, co je to hřích – sestra Ať-tě-to-ani-ne-napadne jim často citovala z bible –, ale nechápala, proč by sebevražda měla být hřích. V Havenu to byl hřích jen proto, že výroba replik byla nákladná.

Ale stvořit obyčejného člověka tak drahé nebylo. Nebo ano?

Než ze sebe stihla vypravit slovo, Raina ji chňapla za paži. „Teď se neďivej,“ šeptala. „Pamatuješ, jak jsem ti říkala o klucích Vasquezovejch?“ Dál už se nedostala. Davem se prodrali dva kluci, jeden vysoký a hubený s očima dale-

ko od sebe, jako ryba; druhý byl podsaditější a svalnatější a měl potetované paže.

„Ale ale,“ prohodil jeden z nich směrem k Raině. „Někdo vypustil kůzlátka na pastvu?“

Raina založila ruce na hrudi. „Nejspíš stejnej magor, co vypustil z klece tebe.“

Lyra se ocitla vedle druhého z bratrů, toho menšího s tetováními. „Hustý vlasy,“ řekl jí. Zapálil si cigaretu, která nesmrděla jako cigareta. Zápach byl pronikavější a připomínal Lyře nepříjemný puch mokřadů za odlivu. „Víš, co se povídá o holkách s krátkýma vlasama?“

„Ne,“ odvětila.

„Že jsou odvázaný v posteli.“ Vyfoukl kouř. Byla tu taková tma, že mu Lyra skoro neviděla do obličeje, postřehla jen, jak se mu vlhce lesknou rty. „Je to pravda?“

„Běž někam cucat vejfuk, Leo,“ odpálkovala ho Raina a vzala Lyru za paži, aby ji odvedla. „Říkala jsem ti, že jsou to degeni,“ sykla. „Jejich máma je násoska. Nejspíš je jako malý hodněkrát upustila na hlavičku, jinak nevím.“

Vešly do další místnosti, která nejspíš kdysi bývala kanceláří: byla menší a páchlo to v ní cigaretovým kouřem. Na matraci v rohu se kupily něčí věci. Stěny byly pokryté nápisy, ale Lyra nedokázala rozeznat, co znamenají jednotlivá slova. Skrze zdi a po stropě se plazily dráty. Někdo donesl reproduktory a lidé tancovali. Jakýsi kluk jí nabídl plechovku pití a Lyra ji přijala v domnění, že je to limonáda. Pak si srkla, ale okamžitě nápoj vyplivla a poprskala Raině boty.

„Do prdele,“ zaklela Raina a na její tváři se na chvíli objevil jiný obličej, vypadala našťvaně – našťvaně a zahanbeně.

Lyra rázem věděla naprosto jistě, že sem neměla chodit. Raina ji tady nechtěla. Lyra to jasně viděla. Poznávala ten výraz: přesně takhle se dívaly sestry v Havenu, když se některá z replik ve spaní počurala nebo okousala roh polštáře nebo jedla olupující se nátěr z parapetu, jako to dělávala 108, když měla hlad.

„Omlouvám se,“ hlesla.

Rainin pohled zjhl. „To nic. Já tohle pivo taky nesnáším.“

Ale už bylo pozdě. Lyře bylo trapně, konečně jí došlo, co Raina doopravdy cítí. Byla jako její projekt, ale selhala, a věděly to obě.

Začala se davem prodírat zpátky, ale lidí stále přibývalo. Ozvěna tolika hlasů zaplavila její paměť, takže všechen ten hluk jako by pocházel z nějaké staré vzpomínky. Bála se, že se pozvrací nebo zase spadne do nějaké jámy a přijde o dlouhé minuty, nebo dokonce hodiny. Někdo ji popadl a Lyra málem zaječela, ale byla to jen holka s vlasy vyčesanými do výšky. Dech jí smrděl jako dezinfekce. „Dávej bacha, kam šlapeš, krávo,“ ucedila.

Lyra se jí vytrhla. Nějak se jí podařilo dostat ven, vydala se přes opuštěné parkoviště, pod nohama jí křupaly odpadky. Dávala si pozor, aby nešlápla na injekční stříkačku, jak ji to naučila Raina. Prošla mezi dvěma kamiony na odpočívadle vedle syčivého bzukotu dálnice, podlezla plot. Oči ji pálily, promnula si je a rozmazala si make-up.

Jak mohla být tak hloupá a věřit, třeba jen na chvíli, že by jednoho dne mohla patřit do tohoto světa, mezi tyhle lidi? Patřila jen do Havenu, tehdy i teď. Orion měl pravdu.

Vzala to zkratkou přes změt porostu, který dobyl dva opuštěné karavany na stanovištích 19 a 20, když vtom zaslechla šepot. Plížila se kolem vodovodní přípojky na kusu betonu a v mřížoví propletených větví stromů uviděla přímo před obytným vozem na místě 16 neznámé auto. Asi tři metry od ní stáli na verandě žena a muž. Žena se pokoušela nahlédnout dovnitř mezi zkosenými žaluziemi v okně.

Lyra strnula. Měli sice na sobě normální oblečení, ale Lyra je přesto poznala. Vídala Obleky celý život. Uměla jejich moc vyčíst z drobností, malých rozdílů v tom, jak lidé stáli, mluvili a chodili. A z těchto cizinců moc přímo čísel, čpěla z nich jako odér. Všechno kolem nich potemnělo, Lyra tu moc viděla, tmavou a vlhkou, na všem, čeho se dotkli. Dusila ji. Najednou nemohla popadnout dech.

„Myslíš, že je někdo varoval?“ zeptal se muž. Mluvil tiše, ale v tuhle noční hodinu bylo ticho, dokonce tu nikdo z kempu nepořvával ani si nepouštěl hudbu. Jejich slova nemohla být slyšet daleko, ale k ní se donesla.

„Ne, to pochybuju. Nejspíš jsou někde s Harlissem.“

„O půlnoci?“ Muž zavrtěl hlavou, vytáhl z kapsy krabičku cigaret, jednu z ní vytřepal a vsunul ji mezi rty. „Pěkná rodinná sešlost. Co chceš teda dělat?“

„Co se dá dělat?“ Žena si sedla na verandu a opřela se lokty o kolena. Jejich souseď si ke karavanu připojil světlo-
met, aby odradil zloděje – žil v domnění, že kradou všichni, kterým je pod čtyřicet let –, a jeho nepřirozený jas jí tvář rozsekal na podivné plochy plné stínů a světla. Ale to bylo dobře. Ta záře ji oslepí – a Lyra bude skrytá ve stínu a prakticky neviditelná.

Napadlo ji, že se zkusí odplížit zpátky, ale bála se, aby jí nohy nevypověděly službu, děsilo ji, že by ti dva slyšeli, jak se prodírá porostem. A tak si tiše lehla na zem, skoro ani nedutala. Neměla sice ponětí, odkud ti cizinci přijeli, ale bylo jí naprosto zřejmé, že si přijeli pro ni. Po Orionovi pořád nebylo ani stopy. Kam se poděl? A kde byl Rick? Doufala, že je pořád v práci, v bezpečí. Nezdálo se, že by se ti dva měli brzy k odchodu. A jestli chtěli čekat, tak bude čekat i ona. Mohla se jen modlit, aby se Orion nevrátil a ne nakráčel přímo do pasti.

„To je děs,“ vzdychl muž. Vyfoukl kouř směrem k nebi a zaklonil hlavu, takže Lyra viděla temnou stuhu jeho krku. Představovala si, jak na něj střílí, jak mu kulka prorve kůži, projede jeho míchou. Proč je prostě nemohl nechat na pokoji? „Občas těm kancelářským kryšám závidím, že nemusejí do terénu.“

„Z toho papírování by ses zbláznil,“ odvětila žena.

„Ještě jednou budu muset jet celou noc a zblázním se stejně.“ Po chvíli dodal: „Mně to nedává smysl. Pokud chce CASECS příští měsíc zveřejnit svůj výzkum, proč by se zbavovali starých exemplářů?“

„Ministerstvo obrany přitlačilo Sapersteina ke zdi. CASECS s tímhle nemá nic společného, ten úklid si objednal někdo jiný.“ Žena si prohrábla vlasy a krátce pohlédla k obloze. „A navíc to udělali chytře. Nejdřív se postarali o lobbying. Získali na svoji stranu lobby za pacienty s Alzheimerem, s rakovinou, s roztroušenou sklerózou – všichni přešli na jejich stranu. Chtějí to pojmut jako veřejný zájem.“

Slyšet jméno doktora Sapersteina bylo pro Lyru jako závan větru, po kterém se zachvěla.

Muž sešel z verandy dolů. Žena se na chvíli odmlčela, zatímco její kolega v klidu pokuřoval. Žena si sebrala smítko z kalhot.

Pak zvedla hlavu. „Víš, že Saperstein by v úterý měl ve Filadelfii být u slavnostního otevření?“

Muž se kašlavě uchechl. „Dost blbý načasování.“

„To rozhodně. Danner mi říkal, že mu Pensylvánská univerzita zruší pozvání. Studenti se bouří, chtějí, aby jméno Haven už nikde v kampusu nebylo vidět.“

„A to nevědí zdaleka všechno.“

„Přesně. A to je ten problém.“

Muž potřásl hlavou. „Nikdy nevíš, kam co povede, co?“ prohodil.

Chvíli oba mlčeli a Lyra se bála, že zaslechnou tlukot jejího srdce, které jí vyskočilo až do krku. Pak muž znovu promluvil: „Napadlo tě někdy, že je to celé špatné? Že je nikdy ani neměli vyrábět?“

Ženina tvář pořád vypadala jako vystřihovánka z černého a bílého papíru, ale její držení těla se změnilo, jako by doufala, že po ní ta myšlenka jen neškodně sklouzne. „Není to horší než jiné věci,“ opáčila. „Není to horší než ty loňské nálety – kolik při nich umřelo civilistů? Není to horší než píchat vojákům LSD a sledovat, co to s nimi udělá. Není to horší než tisíce zotročených děcek, co někde v Asii vyrábějí ty pitomý tenisky, co tak rád nosíš. Svět stojí na utrpení. Hlavní ale je, když netrčíme my, ne?“

„Hlavně když netrpíme my,“ přizvukoval jí muž. „A mimochodem, ty tenisky nejsou pitomý. Je to klasický model.“

Lyra už nezjistila, co se mu na to žena chystala říct, protože se ozval zvuk přijíždějícího auta. Na šterku zaskřípaly pneumatiky, tmu prořaly paprsky světla z reflektorů. Muž típl druhou cigaretu a vstal, oprášil si kalhoty a upravil manžety, jako by se chystal na pracovní pohovor.

Lyra podle zvuku motoru poznala Rickovo auto. Prskavě vrčelo, na což si Rick ustavičně stěžoval. Doufala, že si cizinců všimne, domyslí si, co ona už věděla, otočí se a odjede. Obyčejní lidé toho věděli tolik, a přitom tak málo: nikdy se nenaucili vytušit nebezpečí tak jako ona, cítit kovové ostré napětí ve vzduchu, pach skalpelu blížícího se ke kůži.

Rick ale jel dál. Vypnul motor a vystoupil z auta. „Co tu chcete?“ obořil se na dvojici a Lyře se sevřel žaludek. Takhle se s Mocí nemluvílo. Moc mluvila jako první.

Muž odpověděl s hranou zdvořilostí. „Vy jste pan Harliss?“ Lyru ale neoklamal. Doktor Dobré-ráno v Havenu vždycky mluvil tiše a pokládal otázky přesně tímhle tónem. Bavilo ho ale nacházet slabiny replik – špatně zhojené jizvy, čerstvé odřeniny – a prohmatávat je, jako by z nich chtěl vyždímat co nejvíc bolesti.

Pak si dělal poznámky o tom, jak repliky ječely. Říkal tomu soukromý výzkum. Chtěl zjistit, jestli jejich mozky zpracovávají pocity stejně.

Rick neodpověděl. Soustředil se na svoji krabičku cigaret, na přiložení cigarety ke svým rtům. Tentokrát to zkusi-la žena. „Jste Rick Harliss?“

„Záleží, kdo se ptá.“

„Jsme od policie. Vyšetřujeme pár souvisejících případů nedovoleného vniknutí a máme důvod se domnívat, že vaše dcera...“ předstírala, že tápe v paměti, „... Brandy-Nicole mohla být svědkem jednoho z nich. Potřebujeme s ní mluvit.“

Rozhostilo se dlouhé, tíživé ticho. „Blbost,“ zavrčel nakonec Rick.

Takovou odpověď zjevně nečekali. „Prosím?“ ozval se nechápavě muž.

„Slyšeli jste. Blbost.“ Rick si zapálil, popošel k nim blíž a foukl muži kouř přímo do tváře. Lyra by nikdy nedala dohromady potřebná slova, ale v tu chvíli její srdce utkalo síť citů a ona věděla, že ho má doopravdy ráda. „Kdo vás poslal?“

Další odmlka. Když muž znovu promluvil, jeho hlas zhrubl, a Lyra cítila dopady jeho slov jako údery malým kovovým kladívkem přímo do páteře.

„Porušil jste podmínku. Nachytali vás s nelegálně držanou zbraní. Napadl jste policistu. Nedostavil jste se k soudu a utekl jste.“

„Neutekl jsem, pustili mě,“ namítl Rick.

„Podle našich záznamů jste se měl dostavit k soudu a zaplatit kauci, což se nestalo. To znamená, že utíkáte před sprave-dl-nos-tí.“ Muž protáhl každou slabiku, jako by mezi zuby a jazykem natahoval rozžvýkanou karamelu.

Rick strnul, ruku s cigaretou na půl cesty k ústům. Pak se k jejich překvapení rozchechtal. Ten zvuk byl příšerný, připomínal Lyře kašel sestry Ať-tě-to-ani-nenapadne, když měla alergický záchvat a dusila se hleny.

„Kurva. On se obrátil proti mně, co? Zastranej Ives. Kre-tén. No, můžu si za to sám, neměl jsem mu věřit.“

„Potřebujeme ty dvě děti, pane Harlissi. Kde jsou?“

„Co já vím?“ Rick dlouze potáhl z cigarety, a když znovu promluvil, z koutků úst mu stoupaly dva úzké proužky dýmu. „Nevěříte?“

„Nechceme žádné potíže.“

„To já taky ne. Ale je docela zjevný, že si mě potíže vždyc-ky najdou.“ Potrásl hlavou. V sinálním žlutém světle působila jeho tvář ztrhaně, vybledle, jako stará fotografie. „Povídám vám, že nevím, kde jsou. Kluk odešel někdy včera v noci. Ukradl z pokladny na záchytném parkovišti tisíc babek a zdrhl. Co já vím, třeba naskočil na letadlo a odfrčel do Mexika.“

„Bez dokladů?“

„Doklady si můžete koupit jako cokoli jinýho. Na světě není nic a nikdo, kdo by nebyl na prodej. Ale to vy přece víte, ne?“ Věnoval jim sevřený úsměv a procedil mezi zuby další pruh kouře.

„Dávejte si pozor,“ sykla žena, ale Lyra už nezvládala poslouchat jejich rozhovor, proměnlivé podproudy urážek a vyhrožování, které se vinuly kolem vyřčených slov. Orion byl pryč. Orion ukradl peníze a zmizel. Lyra věděla, že to není možné – nikdy by ji neopustil –, ale zároveň tušila, že je to pravda. Vysvětlovalo to, proč souhlasil s nástupem do práce i proč byla jeho postel od včerejška tak úhledně ustlaná a hlavně proč ještě nebyl doma.

Udělal to, co i předtím v Havenu: utekl.

„A holka?“ zeptala se žena, ale v tu chvíli se rozštěkal Tank, chundelatý bílý pes Angie Finchové, která bydlela v ka-

ravanu číslo 34, a majitelka ho ospale okřikla. Vzduch jako by prořídil: Lyra měla dojem, že někdo stáhl šňůrku a odřízl jí únikovou cestu.

„Hele, co kdybyste teď jel s námi. Nastupte si do auta, promluvíme si o tom,“ navrhl muž tím falešně líbezným hlasem, stejným, jaký používal doktor Dobré-ráno, když replikám mačkal modřiny tak dlouho, dokud jim ostrá bolest nevymazala všechny myšlenky.

„Nikam s váma nejedu,“ odsekl Rick. I jeho hlas se změnil, Lyra v něm slyšela varování. Naposledy si potáhl z cigarety, teatrálně vyfoukl kouř, rozehnal ho prsty. „Leda byste mě donutili násilím. A nemějte obavy, prát se umím.“

Odcvrnkł nedopalek na zem. Lyra ho sledovala, záblesk letící skrz zmeř podrostu až k ní – měla tu smůlu, že jí dopadl přímo na nohu, jen centimetr od pásku sandálu, který by jí jinak ochránil.

Spolkla vyjeknutí a cukla sebou, čímž rozvířila hromádku suchého listí. Oba cizinci se prudce otočili – a Lyra by přísahala, že těsně předtím, než se stáhla dál mezi křoviska, na ní ulpěl Rickův pohled. Anebo její přítomnost jen vycítil.

Seděla zpocená ve tmě a žaludek se jí svíral trýznivým strachem.

Žena udělala krok jejím směrem. „Slyšeli jste to? Něco tam je.“

„Být váma, tak bych tam nelezl.“ Rickův hlas byl hlasi-tější a žena strnula. Lyra viděla její mohutnou čelist a tužkou namalovaná obočí, kořínky vlasů, které prozrazovaly jejich pravou barvu. „Teda pokud máte ráda svoje prsty.

Poslední dobou nás tu dost zlobí mývalové. Jednoho jsem musel zastřelit. Měl vzteklinu.“

Teď už si Lyra byla jistá, že ji Rick viděl. Protože lhal, žádní mývalové je tu nezlobili, kromě jednoho, kterého nacyhtali, jak jim šmejdí v odpadcích, když jednou zapomněli na noc přiklopit popelnici. Orion se na něj rozkřikl a zahnal ho.

Pes Angie Finchové se opět rozštěkal a zpoza stěny Angiina karavanu se ozval tlumený hlas. „Sklapni už, ty mrcho prašivá!“

„Hele,“ pokračoval Rick, „já fakt nevím, kde jsou. Jak jsem říkal, klidně už můžou bejt na cestě do Mexika. Jestli je chcete najít, se mnou jen ztrácíte čas.“

Žena se toho chytila. „Podle vás utekli spolu?“

Rick se zamračil. „Už vám nic neřeknu,“ sykl, jako by ho přistihli při lži. Lyře došlo, že to jen hraje, aby se jich zbavil, přiměl je odjet a Lyra dostala šanci k útěku.

Cizinci si vyměnili pohled. Muž si odkašlal. „Víte, co si myslím?“ Ani nečekal, až mu Rick odpoví. „Myslím, že nám něco tajíte.“

Rick už ani necekl. Lyra v jeho rysech hledala podobu, svoji minulost, sliboval jí, že ji tam najde, příběh o tom, jak byla ještě miminko a on ji miloval, byla chtěná a hýčkaná. Ale nic z toho nenacházela.

Přesto měla poprvé v životě nutkání mu říkat *táta*. Chtěla mu říct, aby utekl.

„Můžeme vám pomoci,“ zkoušela to žena. „Jednou provždy vás zprostit těch obvinění, co proti vám vznesli na Floridě. Možná vám dokonce vymazat trestní rejstřík.“

Rick se tvářil, že nad tím uvažuje. Kousl se do tváře.

„Už to není vaše malá holčička,“ pokračovala žena něžně. „Stalo se jí něco strašlivého. Tragédie. Ale všechny děti, co vyrůstaly na tom ostrově... to mají v hlavě v nepořádku. Jsou nebezpečné. To přece chápete, ne? Ohrožují nevinné lidi.“

„Ona by nikomu neublížila,“ namítl Rick, ale chabě – znělo to, jako by o tom sám nebyl přesvědčený.

A beztak se mýlil. V posledních pár týdnech ji už několikrát vzal za stanoviště číslo 40, kde někdo na polorozpadlý plot připíchl pár papírů s terčí, a ukázal jí, jak střílet z pistole. Lyra viděla, jak dozorcí na ostrově Spruce trénovali střelbu na vodním ptactvu, a dokonce slyšela pár replik, jak se chlubí, že si to taky vyzkoušely – někteří mužští dozorcí jim dovolili brát zbraně do ruky a střílet z nich výměnou za jiné věci, kterým Lyra rozuměla jen velmi málo. Haven byl svým způsobem taky replika, velká kopie myslí, které v něm vyrůstaly: věci, které bylo potřeba držet pod zámekem, místa, kam bylo nutné zapovídat přístup, všechno čisté, jasné a urovnané, aby to vůbec mohlo fungovat.

Rick jí řekl, že jí to jde. Lyra si místo hliněné plechovky ráda představovala slizký úsměv doktora Dobré-ráno. Chtěla si na papírových terčích představovat i obličej boha, ale když to udělala, zachvěla se jí ruka. Bůh byl krutý, dal jí do těla nemoc. Udělal strašlivé věci.

Ale pořád to byl její bůh.

„Může to udělat nechtěně. Je nemocná. Ta nemoc v ní je hodně zlá. Kdyby to prosáklo na veřejnost...“ Žena po-

třásla hlavou. „Umíte si představit tu paniku? Víte, jaké by to vyvolalo nepokoje, třeba i násilné?“

Rick ještě chvíli jen postával, předstíral váhavost. „Dobře,“ vydechl nakonec, „dobře. Půjdu s váma. Ale musíte mi pomoci, jasný? Chci mít zase čistej štít.“

„Slibuju,“ pronesla žena a její lež byla jako dlouhý kovový jazyk, hladká a kluzká. Jak se lidé naučili takhle lhát, přemítala Lyra, tak často a tak dobře?

Chtělo se jí řvát: *Nechod'*. Ale bylo už pozdě. Rick nasedal do jejich auta.

Žena si sedla za volant a muž na sedadlo spolujezdce. Zmizeli během pár vteřin, jako by tu nikdy ani nebyli. Lyru ještě oslnily reflektory couvajícího auta a najednou se jí vybavila vzpomínka, jak leží na chirurgickém stole, nad sebou slyší cizí hlasy, na těle cítí cizí ruce. Viděla tvář svého otce v okně auta, jeho oči těkaly, jak se po ní ve tmě ještě naposledy rozhlížel.

Přemohla ji náhlá vlna paniky: špatně, špatně, tohle je špatně. Jako alarm, který se rozvřískal během černého kódu, až na to, že tentokrát ječel jen v jejím nitru, v její hrudi, rozechvíval jí plíce. V uplynulých týdnech neměla moc času myslet na Jakea Witze a na to, jak ho s Orionem našli oběšeného, s páskem kolem krku, ale teď se jí vybavil: místo Jakeovy tváře ale viděla Rickův obličej, kůži plnou fialových fleků, obrovské, nateklé oči. Viděla už v životě hodně mrtvých těl, bezpočet replik, jejichž mrtvoly se balily a házely do nákladního člunu k odvozu, ale Jakeovo tělo bylo něco jiného. I Rick umře, tím si byla jistá. Taková už byla Moc – rozhodovala, kdo bude žít a kdo ne.

Táta. To slovo se jí vzdmulo v hrudi, zmáčklo jí plíce, vytlačilo z nich všechn vzduch. *Táta.* Napadlo ji, že se rozběhne za autem, vystřelí ze stínů a nabídne jim, že si s ním vymění místo.

Ale nakonec zůstala na svém místě. Zadní světla auta zamrkala a zmizela, vrčení motoru se změnilo v tiché předení a nakonec splynulo se zpěvem cvrčků, který se linul z tisíce skrytých míst.

Uvnitř obytného vozu vypadalo všechno jako dřív. Zprohýbané zrcadlo, zarámovaná výšivka, v níž stálo: *Domov je tam, kde je srdce.* Televize pořád běžela. Na dřevěné desce starého konferenčního stolku se skvěly kulaté otisky od plechovek limonády. Vedle gauče se lehce vlnil závěs, za kterým se nacházela Orionova matrace.

Klidně mohl právě spát. Nebo se chystat vyjít ze dveří, v obnošeném tričku a džínách, které mu visely z boků a odhalovaly svaly na jeho břiše, podobné křídům.

Svaly, jejichž obrysy přejížděla prsty, olizovala je, aby zjistila, jak chutnají.

Chtělo se jí ječet, něco rozbít. Teď už chápala repliky, které celé hodiny mlátily hlavou do zdi nebo si loupaly kůži z paží.

Rick byl pryč. Jako by už byl mrtvý, a byla to její vina.

Orion ji opustil.

Byla bez něj pořád stejným člověkem? Kdo vlastně doopravdy byla? Brandy-Nicole? Lyra? 24? Nebo někdo jiný? Něco jiného? Sáhla si na obličej, na prsa, na stehna. Nezdálo se, že by jí něco popraskalo. Všechno bylo vcelku. Přesto

měla dojem, že se v ní něco zlomilo, že se v ní otevřela zející díra, kterou teď profukuje ledový vítr.

Klekla si a přitiskla tvář k jeho polštáři. Cítila z něj jeho vůni. Vzala jeho krabici od bot a opatrně z ní vytáhla všechny předměty, které si Orion nasbíral, rozložila je vedle sebe na matraci, jako by to byly kouzelné runy, které by jí ho mohly přivést zpět. Brožura Nashvillského festivalu Elvise Presleyho. Jízdní řád autobusu. Účtenka. Igelitový obal, ve kterém kdysi byl nůž. Několik nesnědených tyčinek Snickers. Staré baterie.

Pak zamrkala a předměty zamrkaly v odpověď a proměnily se v něco, co dávalo smysl: najednou to nebyly zbytečnosti a odpadky, ale věta, upřímná a naléhavá, určená jen a jen jí.

Uhladila účtenku a přečetla si na ní seznam věcí, které si Orion koupil v železářství Able: klasický nůž, zavírací nůž, baterku a čtyři balíčky tužkových baterií, zapalovač, otvírák na konzervy. Jízdní řád ukazoval odjezdy autobusů ze stanice Tranzitní centrum Knoxville. Lyře poskočilo srdce. Někdo v něm zakroužkoval autobusy jezdící z Knoxville do Nashvillu.

Orion ji opustil. To byla pravda. Nejspíš si myslel, že ho tu Lyra už nechce, přesně tak to říkal. Myslel si, že jí bude líp bez něj. Ale pro jistotu jí tu nechal vodítka, stopy, které vedly do Nashvillu, kde nějaký bůh jménem Elvis vyrobil stovky replik.

Orion jel domů a ona se rozhodla vydat za ním.

PĚT

BALENÍ JÍ NETRVALO DLOUHO. Moc toho neměla a to málo, co přece jen vlastnila, kdysi patřilo jiným. Lyra si pomyslela, že později to bude zase patřit někomu jinému: jasně růžová mikina, jedny tenisky a jedny žabky, tři trička. Dokonce i červený nylonový batoh, který jí Rick koupil, byl posetý nevypranými skvrnami a počmáraný cizími slovy a obrázky, jako kůže pokrytá blednoucím tetováním. Lyra si přesto pečlivě zabalila všechny svoje věci, všechno, co kdy posbírala v prachu a hlíně: propisky, zátky z lahví, mince.

Váhala, jestli si nemá vzít i Rickovu pistoli, pro případ, že by ji ti dva – Obleky, i když na sobě měli normální oblečení – dohnali. Potěžkala ji v ruce, kov byl mastný a kluzký. Pak ji vrátila zpátky. Nebála se, že by ji neuměla použít, ale spíš se děsila toho, že by ji použít *musela*. A že by nedokázala přestat.

Možná, přemítala, měli ti cizinci, co odvezli Ricka, pravdu. Možná to repliky opravdu neměly v hlavě v pořádku. Možná neměly duši, jak vždycky prohlašovaly sestry v Havenu. Možná byly jako lastury, které sbírala Kasiopeja, duté a opuštěné, ať už v nich předtím sídlilo cokoli, plné nicoty a prázdna.

Ale pokud nebyl v pořádku Orion, nebyla v pořádku ani ona, a v tom byli stejní. Lyra toho možná nevěděla moc, ale pochopila, že tohle se počítá.

Chtěla vyrazit co nejdřív, ale tělo jí ztěžklo únavou, kácela se pod návaly závratí. Myslela si, že jen na chvíličku zavře oči, aby popadla dech, nabrala trochu sil, ale probudila se až o několik hodin později a zpanikařila. Zplihlými žaluziemi se dovnitř draly sluneční paprsky. Svítalo.

Hodila batoh na záda a vyklouzla ven. Chvilí zápolila s uvolněnou klikou dveří ve snaze za sebou zamknout. Bodlo ji u srdce z pomyšlení, co se teď s obytným vozem stane, když se o něj nebude nikdo starat: bylo jí jasné, že ho nejspíš brzy obsadí squatteři a ostatní obyvatelé kempu Winston-Able z něj ukradnou všečen dobrý nábytek a použitelné povlečení a nádobí. Stěny zešednou čadícími cigaretami a podlaha zmizí pod nánosem střepů a odpadků, jako v karavanu na stanovišti 48, kam se lidi chodili opíjet a dělat ještě horší věci.

Rychle tu myšlenku zapudila, nechala ji odvanout jako dým. Už dávno se naučila nechávat věci jít, přejít, nechávat svůj strach, bolest a touhu odplynout jako oblaka, dokud úplně nezmizely.

Tank jako obvykle štěkal jako pomínutý, jako by věděl, kam se Lyra chystá, a snažil se ji odradit. Otočila se směrem k dálnici. Proklouzne zase přes odpočívadlo, mezi zaparkovanými kamiony, bude muset projít kolem staré továrny. Doufala, že Rainu už neuvidí, ačkoli neměla nejmenší tušení, jak dlouho obvykle párty trvají. Jednou se v Havenu probudila za svítání po vánočním večírku zaměstnanců a slyšela smích a výstřely: pár doktorů a nějací dozorcí házeli do vzduchu lahve a pak se je snažili sestřelit.

Zaslechla známý hlas volající její jméno, ale věděla, že se jí to nejspíš jenom zdá: ve snech často slyšela doktorku O'Donnellovou, jak na ni přesně takhle volá. Napodruhé si ale všimla, že hlas zní ostře, ne jako sen nebo vzpomínka – a nezněl ani jako hlas doktorky O'Donnellové.

Otočila se a uviděla Gemmu a Petea. Gemma vypadala krásně, i když byla udýchaná, a na sobě měla oblečení, které na Lyru působilo velice exoticky. Připomínalo jí ptáky, kteří občas přilétali na ostrov Spruce: hráli všemi barvami, jako by se chtěli co nejvíc předvést.

„Co tady děláte?“ zeptala se jich. Měla za to, že Gemma bydlí někde daleko, ale nebyla si tím jistá. Cesta z Floridy do Severní Karolíny, setkání Ricka Harlisse s Gemminými rodiči – vůbec vidět nějaké rodiče zblízka –, to všechno spadlo do jedné z jejích děr. Měla pocit, že když se dostane příliš blízko k okraji, spadne do bezedné jámy.

„Hrozí vám nebezpečí,“ vyhrkl Pete. „Ty lidi, co zabili Jakea Witze, teď jdou po tobě a Orionovi. Nejspíš už jsou na cestě sem.“

„Já vím,“ kývla Lyra. Vzpomněla si na Ricka, jak ji ve tmě hledal očima, snažil se ji ještě naposledy spatřit. Vzpomněla si na růžovou kůži, která mu prosvítala pod vlasy, na jeho krátké prsty a nesmělý, váhavý úsměv, a z toho všeho brzy nezbude nic než rozkládající se buňky. Krk jí sevřelo dlouhé lano nenávisti. „Už tady byli.“

Gemma se potila. „Orion je...?“

„Pryč.“ Lyra ta slova nechtěla slyšet, ale musela je vyslovit. Zněla jako chrastění prázdné plechovky.

Gemma zavřela oči a zase je pomalu otevřela, jako by se silou vůle snažila probrat ze sna. „Oni – oni ho dostali?“

„Byl pryč už předtím.“ Napadlo ji, že by Gemmě a Peteovi řekla, kam měl Orion namířeno – a že tam možná jsou další repliky, svobodné, šťastné –, ale bála se, že by jí to začali vymlouvat a že kdyby ta slova vypustila z pusy, popraskala by jako bublinky a najednou by bylo zřetelně vidět, jak je její naděje prchavá. „Já jsem je viděla, tak jsem se schovala, dokud neodjeli.“

„Oni se vrátí. Určitě tu budou co nevidět. Musíš jet s námi.“

„Nemůžu,“ zavrtěla hlavou Lyra. „Díky. Dám si pozor.“ Věděla, že se jí snaží pomoci. Rick ji naučil děkovat, stejně jako ji naučil říkat prosím, dívat se lidem do očí a zdravit.

Otočila se a opět vykročila, ale neušla ani metr a Gemma na ni zavolala.

„Počkej!“ Její tvář se úplně proměnila, oči jí zářily, jako by se zvětšily. „Jak jako *nemůžeš*?“

„A kde je Orion?“ Pete měl obličej stažený vyčerpáním, pleť až příliš napjatou. „Kam šel?“

„Domů,“ odpověděla Lyra a snažila se nevnímat, jak se na sebe Pete a Gemma dívají. Věděla, že by to nepochopili. Svět narostl do příliš velkých rozměrů. Lyra ho potřebovala zmenšit na přijatelnou velikost, na nenápadnou tíhu tajemství, kterou by s Orionem unesli. „A já jdu za ním.“

„Ty to nechápeš.“ Lyra chápala, že se Gemma snažila být milá. Ale její hlas byl ostrý jako břitva, jako by se co nevidět mohl zvrtnout v hněv. „Ty lidi, co po vás jdou, toho jen tak nenechají. Budou vás hledat, dokud vás nenajdou, ať už se vrtnete kamkoli.“

„Hledají Oriona a mě,“ řekla. „Nebudou čekat, že se rozdělíme. A nebudou ani čekat, že bychom se dostali daleko. Myslí si, že na to nejsme dost chytrí.“ Vzpomněla si, jak doktoři a sestry v Havenu vždycky mluvili nad jejich hlavami, jako by repliky vůbec nebyly živé bytosti, jak se jim nikdy nedívali do očí, jak se smáli a vtipkovali o světě venku – a neuvědomovali si, že Lyra poslouchá, učí se, vstřebává. A najednou jí to připadalo směšné: nenapadlo je hlídat si, co říkají, protože si mysleli, že nad ní mají absolutní moc. Ale výsledkem bylo, že si Lyra tu moc přivlastnila, dost na to, aby přežila. „A vůbec, copak máme jinou možnost?“

Gemmě očividně okamžitě došlo, že žádné jiné možnosti nejsou. Přesto se Lyru dál snažila přesvědčit. „Mohla bys jet s námi. Mohli bysme odjet někam daleko. Do Maine. Na pobřeží Oregonu. Nebo třeba do Kanady. Kamkoli.“ Lyru ty názvy znejistěly. O těch místech v životě neslyšela.

„Bez Oriona ne,“ řekla prostě. Orion byl člověk, ale i místo. Místo, kam patřila.

„Nikdy ho nenajdeš,“ naléhala na ni Gemma. „Víš, kolik lidí v týhle zemi žije? Miliony a miliony.“

Lyra uměla počítat do několika set a tisíc, protože v Havenu bylo skoro dva tisíce čtyři sta replik. Netušila však, co to je *milion*. „Říkala jsi, že lidi z Havenu nás najdou.“

„To je něco jinýho. Oni jsou... Mnohem mocnější. A jsou líp vybavený. Chápeš? Mají auta, drony, peníze, kamarády úplně všude.“

Lyra s překvapením zjistila, že je jí Gemmy líto. Tak zoufale se jí snažila pomoci. Nechápala, že Lyru a Oriona už zachránit nemůže. Patřili do jiného světa.

„Zapomínáš, k čemu nás vyrobili,“ zašeptala. „Abychom byli neviditelní.“

Vyloudila na tváři úsměv. Usmívání jí vždycky připadalo divné, ale teď už pro ni bylo snazší, přirozenější. „Ale děkuju. Opravdu.“

„Prosím, vezmi si aspoň tohle.“ Gemma vytáhla z kapsy malou peněženku se vzorem opakujících se žlutých kreseb tváří. Lyře se zatajil dech, když si ji od Gemmy brala. Byla to ta nejkrásnější věc, jakou kdy v životě viděla a držela v ruce. Plast byl hladký, jako nový, pevně obepínal obsah peněženky, ať už byl jakýkoli. Lyra by si k ní nejradši přivoněla, zakousla se do okraje. „Budeš potřebovat peníze. Víš, jak se vybírají prachy z bankomatu, že jo? PIN je jednoduché, čtyři čtyři jedna jedna. Nezapomeň to?“

Lyra přikývla. Dřív si musela zapamatovávat čísla na testování soukolí – čísla i slova – a pak je papouškovat svým zkoušejícím. Teď už věděla, že tak testovali, jak daleko pokročila prionová nemoc, kterou byla nakažená, ale tehdy si

myslela, že se jen snaží zjistit, jak chytré repliky jsou. A ona chtěla uspět.

„Díky,“ vydechla. Nedokázala se přimět dárek odmítnout. Už si peněženku v dlani zahřála, jako by do ní patřila. Přemohl ji cit, udělala krok dopředu, a než si to stihla rozmyslet, položila Gemmě dlaně na ramena, jako to dělal Rick jí. V tu chvíli jí Gemmina tvář tolik připomněla Kasiopeju, že měla na okamžik pocit, jako by se její život rozdvožil na předtím a potom. Byla dvě Lyry a byla nikdo: propadala se dírou do své minulosti. „Měj se,“ řekla a rychle se stáhla, protože ji vyděsil pocit, že se Gemmy chce držet dál, zůstat s rukama na jejích ramenech a nikdy ji nepustit – touha, o níž si myslela, že se jí už dávno zbavila.

Odvrátila se. Věděla, že je už nikdy neuvidí. Nechat je jít. Překvapilo ji, jak obtížné je odejít, pokládat nohu před nohu, jako by jí v tom bránila neviditelná zábrana. Neměla však jinou možnost. Nechat je jít. To bylo pravidlo, které všechno spojovalo, bylo stejně platné v Havenu i tady, ve světě venku.

Nechat všechno za sebou. Myslela na vítr prohánějící se v korunách stromů, na vyprané bílé povlečení, vlhrou mlhu anestezie. Nechat všechno jít. Myslela na oblaka, stíny a vlny, na oceán, který unáší člun plný drobných mrtvých těl.

ŠEST

LYRA Z JÍZDNÍHO ŘÁDU VYČETLA, že Orion má namířeno do Knoxville a odtamtud dál do Nashvillu. Věděla, že Knoxville je velké město vzdálené asi hodinu jízdy autem, protože Rainina matka tam pracovala v nonstop restauraci U Tonyho.

Netušila ovšem, jak se tam dostat. První člověk, kterého potkala – chlap vykládající krabice z dodávky –, jí ukázal, kterým směrem má jít, a dokonce jí nabídl, že ji tam svezí. Lyře se ale nelíbilo, jak se na ni díval. „Až do Knoxville pěšky nedojdeš,“ volal za ní, když jeho nabídku nechala bez odpovědi a šla dál.

Potom se zeptala ženy, která právě u pokladny na benzínce přepočítávala drobné, a ta jí řekla, že bez auta se do Knoxville určitě nedostane. Jejich rozhovor ale uslyšela další žena a ta Lyře pověděla, že o kus dál je autobusová zastávka, odkud jezdí i spoje do Knoxville. Měla hodně tma-

vou pleť, velmi rudou rtěnku a byla tak vysoká, že slunce za jejími zády jí kolem hlavy vytvářelo svatozář, jako by se hlavou dotýkala nebe. Voněla jako doktorka O'Donnellová, čistě, po citronovém mýdle. Lyra jí poděkovala a pokračovala v cestě.

Ušla jedenáct kilometrů po bezútesné okresní silnici, která se vzdalovala a zase přibližovala k dálnici. Stanton Falls bylo větší město než Ronchowoa, ale Lyra neuměla odhadnout o kolik. Zjistila, že je ve městě, až když si všimla několika povětšinou zavřených obchodů u krajnice. Dokonce tu byla i prodejna lodí – což jí přišlo zvláštní, protože nedokázala říct, kde je tu nejbližší vodní plocha –, před níž na zahnědlé trávě trůnily malé motorové čluny zakryté celtou. Lyra netušila, co ji k nim tak táhne. Možná jí připomněly místo, kde se poprvé setkala s Orionem, na zanedbaném kusu pozemku na ostrově Spruce, posetém odpadky.

Jednu z plachet někdo odvázal a pak zase přivázal. Lyra si toho hned všimla. Zatahala za provázek a celtu odhrnula. Očividně tu někdo přespál. Na jedné z lavic našla stopy po špinavých podrážkách tenisek a mezi podsedačky zastrčený prázdný obal od tyčinky Snickers. Orion sem nejspíš dorazil příliš brzy a řekl si, že se během čekání na autobus trochu prospí.

Byla mu v patách.

V Knoxville ji ale opět všechny naděje opustily. Bylo to největší město, jaké kdy v životě viděla, tak plné lidí, že nechtěla, jak tu pro všechny může být dost vzduchu, a tak

hlučné, až ji rozbolely zuby. Všude byly tváře – a všechny jí připadaly úplně stejné.

Tranzitní centrum Knoxville byl ohromný terminál z betonu a skla, s eskalátory jezdícími nahoru a dolů, hlukem a světlem, a Lyře tlouklo srdce, jako by jí v hrudi bušila pěst.

Nějaký muž do ní strčil. Někáká žena se na ni rozkřikla za to, že bez hnutí stojí před otáčivými dveřmi, protože si nebyla jistá, jak fungují. Lidé tu stáli ve frontách, jako by čekali na výdej léků, a velké stroje jim s vrčením vydávaly kousky papíru. Na ohromných tabulích blikala čísla, všude byla spousta obrazovek, slova, cedule, znaky a pach potu, parfému a záchodů.

Nejdřív si dvakrát stoupla do špatné fronty, ale nakonec našla správný spoj. Dívka, která jí prodala lístek, ji poučila, že příště si jízdenku může koupit v automatu. Potom jí pochválila vlasy. „Máš je hustý. Já si je taky jednou ostříhala nakrátko,“ pokračovala, „ale máma řekla, že mě vykopne z baráku.“ To Lyru povzbudilo. Jako vždycky, když se vydala mezi lidi a *prošla*.

Protože v hloubi duše teď navzdory tomu, co si mysleli Raina a Rick, znala pravdu: nebyla jednou z nich a nikdy nebude.

Musela ještě počkat, protože autobus měl teprve dorazit. Počítala, kolik lidí má červené čepice a kolik lidí černé. Snažila se chránit svůj sluch před cizími hlasy, desítkami rozhovorů, jejichž změt zněla jako hučení obrovského stroje, klapání a pípání a ostré, hysterické sirény. Když se k ní donesl nějaký hlas, vzpomněla si na to, jak se spolu bavili výzkumní pracovníci v Havenu, když jako smečka

procházeli chodbou: mluvili anglicky, ale jakoby jazykem, kterému Lyra nerozuměla. Muž, který seděl vedle ní na lavičce, si vybíral špínu za nehty víčkem propisky, a říkal slova, z jejichž cizosti Lyru bolela hlava. *Walsh je při rozehrávce bezchybný... však uvidíš, Seattle jim natrhne prdel, mají dost velký díry v obraně...*

Díry. Lyra zavřela oči a obezřetně dýchala nosem. Dost dlouho žila v domnění, že svět venku je možná tak desetkrát větší než Haven, a když utekla, zjistila, že je ještě nejmíň desetkrát větší, než myslela. Ale větší si ho představit nedokázala. Z Tennessee znala jen Ronchowou, cestu k supermarketu a zpátky, kemp Winston-Able a jeho šedesát dva stanovišť.

Nakonec se o příjezdu autobusu dozvěděla, až když hlas z ampliónu oznámil, že je připravený k odjezdu. Musela běžet na opačnou stranu terminálu a sotva se stihla promýknout mezi dveřmi, které se za ní s výhrůžným zasyčením zavřely.

Jakmile dopadla na sedačku, autobus se rozjel. Z rychle ubíhající krajiny za oknem se jí motala hlava. Opřela se a žmoulala v ruce jízdni řád, zvlhlý od potu. Tři a půl hodiny cesty do Nashvillu, se zastávkou v Crossvillu, kde měl autobus nabrat další pasažéry.

Jednou, dvakrát, třikrát se byla vyzvracet na mrňavém záchodku. Nakonec už z ní vycházely jen žaludeční šťávy. Nemohla si ani vypláchnout pusy, nebyla tu žádná voda. A tak si utřela ústa hřbetem ruky a tvář si přejela rukávem. Postarší žena, která seděla vedle záchodku, nesouhlasně zavrtěla hlavou a zamračila se, jako by snad Lyra

chodila zvracet pro zábavu. Lyra se jen beze slova vrátila na svoje místo. Ale cítila se líp. Dokonce dostávala trochu hlad.

V Crossvillu měli dvacet minut přestávku a pasažéři vystoupili z autobusu, aby ji využili k návštěvě záchodů nebo si šli do budovy autobusového nádraží koupit jídlo. Lyra sebrala odvalu, vytáhla platební kartu z Gemminy peněženky a mávla jí před nosem ženě naproti přes uličku.

„Potřebuju peníze,“ řekla, protože Gemma jí poradila, že právě tohle ta karta umí.

Žena ji sjela udiveným pohledem. „No, tamhle u záchodů je bankomat,“ ukázala.

Lyra zavrtěla hlavou na znamení, že neví, co to znamená.

Žena přimhouřila oči a převalila si v puse žvýkačku z jedné strany na druhou. „Ale je to tvoje karta, že jo? Máš k ní PIN?“

„Čtyři čtyři jedna jedna,“ odrecitovala Lyra a žena si se smíchem zakryla uši dlaněmi.

„No no no. Ten nemáš vykládat na potkání.“ Zase ruce spustila a její syn, který to považoval za nějakou hru, si zakryl uši a dělal u toho „no no no“, pak ruce z uší sundal a zahihňal se.

„Prosím.“ Lyry se zmocňovalo zoufalství. Autobus se za chvíli znovu rozjede. Lyra měla hlad – už čtyřiatdvacet hodin nic nejedla – a z budovy nádraží se linula vůně smaženého masa, skoro jako v havenské jídelně, ale lepší. „Potřebuju peníze.“

Žena sykavě vydechla, jako když Mačkátko měřilo tlak. „Tak pojď, já ti pomůžu.“ Vzala Lyru za paži, přesně v mís-

tech, kde by ji objímalo Mačkátko. Vlasy měla hnědé i šedivé. Jinak vypadala trochu jako doktorka O'Donnellová.

Když vyjeli z Crossvillu, byl autobus ještě narvanější, a Lyře se zastavilo srdce, když zahlédla, že mezi pasažéry je i replika, taková, jakou viděla v brožuře Nashvillského festivalu Elvise Presleyho: ulízané černé vlasy, tmavé sluneční brýle, stejný krásně bílý kostým pošíť korálky, které se třpytily na slunci. Lyra se ho zoufale chtěla na všechno vyptat, ale styděla se: ten muž jel s větší skupinou lidí, celou cestu si povídal s ostatními cestujícími nebo si pobrukoval písničky, které zněly z reproduktorů u řidiče. V jednu chvíli vstal, trochu se zapotácel, aby udržel rovnováhu, a začal na hudbu tancovat, kroutil se v bocích a lahev limonády si držel u pusy jako mikrofon. Všichni se smáli, někdo dokonce zatleskal, a Lyra pojala neblahé tušení. Nebylo to skutečné. Nemohlo to být skutečné.

Potom řidič oznámil, že jsou v Nashvillu, a Lyře spadlo srdce do kalhot. Myslela si, že Nashville bude vypadat jako Haven: úhledné řádky budov chráněných plotem. Ukázalo se však, že je to město: šedé kvádry budov, cedule propichující nebe, silnice jako klikaté stopy po hadech, kteří se plazili mokřady u ostrova Spruce, pomalu se šinoucí auta. A lidé, ještě víc lidí. Možná že svět venku neměl žádný konec. Možná pokračoval donekonečna. Uvědomila si, že pokud Oriona nenajde, tak se nedostane ani zpátky do kempu, nepamatovala si, jakým autobusem jela do Knoxville.

Ale možná na tom nezáleželo. Teď když věděla, že lidé z Havenu ji v kempu hledali a odvezli si Ricka, už se tam stejně vrátit nemohla.

Vystoupila spolu s ostatními z autobusu a snažila se sebrat odvalu a promluvit si s tím mužem v nažehleném bílém obleku. Ten se vydal svižným krokem spolu s dalšími cestujícími ke dveřím terminálu a Lyra věděla, že jakmile vyjde na ulici, ztratí ho. Byla si jistá, že Oriona najde tam, kam míří všechny repliky, a tak se zhluboka nadechla a popoběhla, aby ho dohnala. Batoh jí na zádech nadskakoval a bouchal ji do páteře v rytmu tlukotu jejího srdce. Musela několikrát říct prosím, než se otočil. Lidé, kteří byli s ním – obyčejní lidé, ne repliky, ale nikdo z nich neměl zdravotnický úbor –, se na ni obrátili taky. Lyra pod tíhou jejich pohledů zrudla studem.

„Copak, mladá dámo?“ zeptal se muž. Měl hluboký hlas, který v jeho hrudi zněl jako hřmění. „Chceš podpis?“

Lyra věděla, co je podpis – když doktoři napsali svoje jméno na kus papíru. Sestry v Havenu pořád doktory žádaly o podpis na tohle nebo na ono: zdravotnickou dokumentaci, kognitivní hodnocení, zprávy z EKG. To ji povzbudilo.

„Ne, podpis ne,“ řekla. „Hledám ty ostatní.“

„Přijela jsi na festival, co? Máš ráda Elvise?“

Raina jí řekla, že Elvis je jméno jejich boha. „Potřebuju s ním mluvit,“ vyhrkla a ostatní se zasmáli.

„No, není rozkošná?“ ozval se někdo z hloučku.

Ale jiný se zamračil. „Doufám, že tu není sama, na to je ještě moc mladá.“

Replika s tmavými vlasy si posunula sluneční brýle na nose. „Tak ty chceš mluvit s Elvisem, jo?“ zeptal se a Lyra přikývla. „Tak pojď, něco ti ukážu. Pojď se mnou,“ poky-

nul jí rukou, aby šla za ním do otáčecích dveří, ven, do jasného odpoledního slunce a vlhkého parna. Odněkud zdálky sem doléhalo hlučení davu, jako šum mořského příboje, a tryskání hudby.

„Tak ty chceš mluvit s Elvisem, mladá dámo. Jen zavři oči a zaposlouchej se,“ řekl jí muž. „Slyšíš to? To mluví Elvis. Stačí následovat hudbu.“

SEDM

LYRA POSLECHLA. Vydala se směrem, odkud se linula hudba, a kdykoli se ztratila, prostě jen zavřela oči a nastražila uši, snažila se zaslechnout dunění potlesku a praskot vzdálených reproduktorů a podle toho pak zahrnula doleva nebo doprava. Přemítala, jestli tudy šel i Orion, jestli čekal na přechodu, až na semaforu naskočí zelená, stejně jako ona, jestli na ni myslel, bál se o ni nebo dumal, zda se za ním Lyra vydá.

Ulice byly čím dál rušnější, zástupy lidí se hrnuly stejným směrem jako ona – za hudbou. Na sloupech pouličních lamp se třepotaly barevné letáky. Lidé na ulici pili alkohol, jiní se nakláněli z balkonů výškových budov a mávali. Lyru ten dav vyváděl z míry, cizí tváře byly jako šmouhy, nechápala tu oslavnou náladu. Byla tohle snad taky párty? Zatím ale neviděla žádné další repliky. Hudba hrála do rytmu jejího srdce, které jí rychle a tvrdě bubnovalo do žeber.